Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVII. V Celovcu, 25. januarja 1908. Štev. 4.

Današnja številka obsega 6 strani.

Od zmage do zmage!

Veselejši dnevi so začeli prihajati zadnji čas v deželo, začela so se vremena jasniti tudi nam. Mah na mah padajo težki udarci po trdih glavah naših nacionalcev, ki postajajo od dne do dne krotkejši in ponižnejši.

Dne 6. decembra l. l. je bil sodni dan za naš ljubeznivi **deželni šolski svet.** Bila je obravnava ta dan pred upravnim sodiščem na Dunaju o pritožbi, ki jo je gosp. dr. Brejc imenom občine Št. Jakob v Rožu vložil radi razdelitve tamošnje slovenske šole, v slovenski in utrakvistični oddelek. In zmagala je pravica: Upravno sodišče je pritožbi ugodilo in spoznalo, da je razdelitev šole neopravičena. Deželni šolski svet je bil pred celim svetom blamiran, ker je šel brez potrebe v ogenj za šentjakobsko nemškutarijo zoper slovensko občino. Morda bo vbodoče previdnejši, — ako ne, poiščemo ga zopet — na Dunaju!

Potem je prišel 19. december, ki je bil velik dan za koroške Slovence. Vstal je ta dan koroški kmet v državnem zboru, naš vrli poslanec Grafenauer, in je pred vso avstrijsko javnostjo brez strahu in brez usmiljenja razkrival nečedne razmere, ki semtertja vladajo v naši deželi. Nacionalci so ga najprej skušali motiti in so mu ugovarjali, toda Grafenauer je tako krepko odbijal, da so kmalu drug za drugim utihnili in se odplazili — proč. Kakor bi jeklo koval, tako so padali udarci po nasprotnikih, in celo pošteni Nemci so se prijemali za glave in so kakor neverni Tomaži povpraševali, če je res mogoče, da vladajo na Koroškem take razmere? Bil je hud dan to za naše nacionalce. V prejšnjih časih, ko koroški Slovenci nismo imeli svojega zastopnika v državnem zboru, se je nacionalcem dobro godilo, ni se jim bilo treba bati nobenega tožnika; kjer pa ni tožnika tudi ni sodnika. Delali in govorili so, kar so sami hoteli. Če pa je kak kranjski ali štajerski poslanec hotel katero izpregovoriti tudi za koroške Slovence, pa so mu ugovarjali: Vi nimate pravice, govoriti za koroške Slovence, ki vas niso volili. Vi ne poznate koroških razmer; koroški Slovenci so popolnoma zadovoljni z nami, saj nas sami volijo itd. Tako so govorili takrat nacionalci in — vedno je obveljala njihova!

Sedaj pa se je vsa ta glorija nacionalska naenkrat prevrnila in pokazal se je ves smrdeči gnoj, ki so ga doslej tako skrbno skrivali pred svetom. Slovensko ljudstvo je vrglo nacionalce med staro šaro in si je izvolilo za poslanca moža iz svoje srede, moža ne samo slovenske krvi, ampak tudi iskrenega slovenskega čuta in prepričanja. In vstal je ta slovenski kmet v državnem zboru in z ognjevito besedo vso dosedanjo nemškonacionalno politiko postavil na — sramotni oder! To mora boleti tiste, ki so bili doslej vajeni gospodovati nam brez kritike in ugovora.

In komaj so po tem porazu v zbornici naši ljubi nacionalci zopet do sape prišli in se malo odkašljali v svojih dolgočasnih trobilih „Freie Stimmen“, „Bauernzeitung“ itd., pa jih je že doletel tretji, najhujši udarec, ki so ga še najmanj pričakovali. Že v zadnji številki „Mira“ smo na kratko poročali o **razsodbi državnega sodišča** radi slovenskega uradovanja slovenskih občin. Že od leta 1900 sem bije vzorno-narodna občina Sele pri Borovljah neizprosen boj z deželnim odborom radi slovenskega uradovanja. Občina je deželnemu odboru in njega pomožnim uradom (bolnišnici itd.) dopisovala slovenski; deželni odbor je najprej odločil, da mora občina dopisovati nemški; ker se občina ni vdala, jej je to strogo zaukazal, in ker se občina tudi za ta ukaz ni zmenila, je začel vračati vse njene vloge nerešene in brez vsake opombe. Sedaj je občina Sele vložila po svojem zastopniku g. dr. Brejcu odločno pritožbo na državno sodišče na Dunaju. In dne 14. t. m. je bila obravnava o tej pritožbi. Deželni odbor je bil čisto prepričan, da mora zmagati, da ga ni gospoda nad njim; v tem zmislu je tudi govoril zastopnik deželnega odbora, ki se je osmelil celo svariti državno sodišče, da naj se nikar ne vtika v delokrog deželnega odbora koroškega. Ko se je tako deželni odbor na eni strani kazal jako bojevitega, pa na drugi strani ni imel niti toliko poguma, da bi bil brez ovinkov priznal, da je vloge občine Sele nerešene zavračal samo raditega, ker so bile pisane v slovenskem jeziku. Ko je namreč državno sodišče od zastopnika deželnega odbora zahtevalo, da naj pojasni, zakaj je deželni odbor te vloge nerešene občini vračal, se je ta začel izgovarjati, da deželni odbor ni storil pravzaprav nobenega tozadevnega sklepa, da je vse to storila le pisarna deželnega odbora itd.

Tako se je deželni odbor mislil izmuzniti iz zadrege, mesto da bi moško nastopil in priznal, da je vloge zavračal samo radi slovenskega jezika. Pa mu ni nič pomagalo. Kajti državno sodišče je dva dni pozneje razsodilo, da je deželni odbor s svojim postopanjem kršil jezikovne pravice koroških Slovencev in da je dolžan slovenske vloge sprejemati in reševati. Tako jo je za deželnim šolskim svetom izkupil tudi deželni odbor!

Zmaga občine Sele je popolna in iz srca ji čestita na tem uspehu ves slovenski narod. Sad tega uspeha pa bo uživala vsa slovenska Koroška, kajti sedaj je led prebit in na široko so se odprla vrata slovenskemu jeziku tudi — v deželni odbor!

Po pravici in s ponosom se veselimo sijajnih uspehov in zmag, ki so glasne, nepodkupljive priče neumornega, res pravega narodnega dela naših voditeljev in somišljenikov! Ti uspehi pa nas ne smejo premotiti in uspavati, temveč biti nam morajo bodrilo k novemu delu, k novim žrtvam, k novim uspehom, dokler ne zasije dan, ko bo tudi koroški Slovenec na svoji zemlji svoj gospod! **Zatorej, bratje: Kvišku srca in v boj naprej — do novih zmag!**

Poročilo „Gospodarske zadruge v Sinčivasi“.

Iz velikovške okolice dobili smo iz kmečkih rok sledeči izvrstni dopis:

„Zadnji gospodarski shod v Velikovcu mi je že dosti misli in glavoloma napravil, namreč: Kaj nam je storiti? Gospodarske zadruge usta-

Podlistek.

Slovenski koroški kraji bamberške škofije.

(Konec.)

Tudi v beljaški okolici in na Zili so gozdi dajali le malo dobička, ker so smeli kmetje in rudarji prosto po njih sekati in pasti, nekatere gozde je škofijstvo celo popolnoma prepustilo kmetom. Po planinah so pasli zastonj ali za majhno plačilo.

Podložnim kmetom se je pač godilo tako kakor takrat kmetom sploh: najprej so bili nevoljniki in gosposka jih je smela prestavljati, zamenjavati s podložniki drugih gosposk po svoji volji. To nevoljstvo je pač nehalo proti koncu srednjega veka, toda kmet je bil še vedno podložnik in je bil preobložen z desetino, s tlako in davščinami. Ta bremena so postala še hujša, ko so zastavljali gosposke gradove in so najemniki gradov še hujše žulili kmete z novimi davki ali s povišanimi starimi davki: Najslabše se je godilo menda podložnikom okrajev Grebinj in Weissenegg; tu so bili vsi „frajštiftarji“, t. j. gosposka je dala kmetijo samo za dva ali tri rodove; ko je umrl na pr. tretji rod, pa so pognali otroke po svetu, ako niso obljubili gosposki več davščin; včasih je pa tudi kdo drugi ponudil več in je dobil posestvo. Seveda je tak kmet le slabo gospodaril, je zanemarjal hišo in hlev in polje, kajti čemu bi se trudil in trošil novce za dom, ki pride bržkone že v par desetletjih tujcu v roke. Državnih davkov pa so bili bamberški podložniki prosti.

Ker se je kmetom tako godilo, so se tudi radi spuntali, kadar so se postavili njih sosedje svojim gosposkam po robu. Pa tudi oni so podlegli in ječa in vislice so jim bile zadnji odgovor gosposke na glasni klic po „stari pravdi“. Kadar pa so prišli Turki ter pomandrali Zilo in Rož, tedaj ni pomagal ubogi kmetski pari nikdo.

Najvažnejše posestvo bamberško je bil Beljak. Mesto je imelo zlate čase, dokler so trgovci iz gornjih dežel hodili le v Benetke in nazaj. Dohodki meščanov so bili veliki in lahko je mesto prebolelo tudi tako grozne nesreče, kakor tistega 25. prosinca 1348. leta, ko je potres porušil vse domove in prizanesel samo dvema kapelicama in lesenim kočam, ki so bile brez temeljnega kamenja. Kar je pustil potres, je požrl požar. Že začetkom 16. veka pa je začela pešati trgovina, ker so pešale Benetke; propadel pa je Beljak najbolj v 18. veku, ko so zgradili cesto črez Ljubelj in proti Trstu in Reki. Bogati trgovci so obubožali ali se izselili, in bilo je težko dobiti može za županstvo in svetovalstvo, ker nobeden ni mogel prevzeti stroškov, katere je ta čast nalagala. Rokodelci v mestu so tudi izgubili svoj zaslužek, ker so se pomnožili rokodelci na kmetih, hodeči po „šterah“. Požari, potresi in vedno pogostejša nastanitev vojstva so bila tudi hude šibe — vkljub temu so meščanje tudi sami sebi kopali grob, ker so „bili sicer res zelo revni, ravno tako res pa je tudi, da je med njimi mnogo pijancev, lenuhov in meščanov brez reda“ — pravi neko poročilo iz srede 18. veka. Mesto je bilo hudo zadolženo, saj pa tudi ni prejemalo dovolj davka, kajti morali so mnogim lastnikom hiš popustiti davek, da morejo popraviti hiše. Mnogo hiš je bilo praznih ali pa takih, da jih nikdo ni hotel prevzeti, če bi bil moral tudi samo zaostali davek plačati. Niti župnišče ni bilo tako, da bi bil mogel kdo notri bivati; cerkveni zvonik je bil napol podrt in pokrit za silo z leseno streho.

Ali pa ni bilo morebiti tudi notranje cerkveno življenje po teh krajih včasih podobno onemu beljaškemu zvoniku, t. j. neredno? Na Zili na pr. je bila župnija Brda s podružnicami v Dolih, Melvičah, Ločah, Napoljah, Pazirju, Godčini, Limarcah. Župnik je bil Franko, in je imel kaplana in kooperatorja — ker „sam še ni znal slovenski“! Duhovščina iz Podkloštra je oskrbovala podružnico Sv. Marije Magdalene, župnijo Sv. Lenart pri sedmih studencih župnik z Brnce, ker ni bilo tam dovolj dohodka za lastnega župnika; ljudje pa so želeli, da naj pride k njim slovenski duhovnik iz Podkloštra, „kajti ves kraj je slovenski, slovenski duhovniki pa so z malim zadovoljni“. Nasprotno pa je imel župnik v Sv. Martinu pri Beljaku slovenskega kaplana, ker je bilo mnogo slovenskih ljudi v fužini v spodnji Beli (Fellach). Morda niso ti kraji še preboleli hudih nasledkov lutrovske novotarije, katero je bil 150 let poprej zatrl Ferdinand II., a ni še mogla cerkev dati našim prednikom dovolj dušnih pastirjev.

V avstrijskih deželah je vedno bolj rastla moč deželnega kneza, cesarja. Tem vladarjem ni

navljati, na pr. mlekarne itd., za to naše ljudstvo še ni zrelo in morajo tudi poprej naša izobraževalna društva pot pripraviti. Pač pa bi lahko sinčevaška gospodarska zadruga nekaj storila, namreč vpeljala naj bi tudi zadružno kupovanje gospodarskih strojev. Tovarne za gospodarske stroje dajo navadno svojim glavnim potovalcem 40% provizije, in če zadruga to prevzame, bi potem to provizijo prepustila kmetu in na ta način bi veliko kmetov pridobila in jim s tem tudi koristila. Tovarna posnemalnika „Astra Separator“ daje tudi 40% provizije; torej posnemalnik, ki stane 230 kron, bi zadruga kmetu lahko preskrbela za 138 kron. Jaz sem že na shodu v Želinjah kmetom obetal, da bo „Sinčevaška zadruga“ to prekoristno stvar vpeljala, in vsa naša izobraževalna društva naj potem to predavajo, ako bi se to res izvedlo. Blagovolite torej takoj stopiti z eno tovarno v zvezo. Za gospodarske stroje bi najboljša bila Shuttleworth in Clayton na Dunaju, ali sploh, katera bi največ odstotkov popustila. Kar se tiče posnemalnikov za mleko, bodo najboljši „Astra Separatorji“, kateri so ravno taki, kakor „Alfa“ in pa „Mellote“.

Treba je torej to hitro izpeljati, ker naši nasprotniki ustanavljajo vsako nedeljo en „Bauernverein“, in s tem imenom ljudi sleparijo.

Kar je zdaj enkrat mogoče storiti od naše strani na zadružni poti, bi bilo to moje mnenje morda najbolj umestno in najlažje, ker nekaj se mora storiti.

Srčno Vas pozdravlja *N.*“

Zahvaljujemo se za to pismo; da bi imeli le več tako inteligentnih in delavnih moči, kakor ste vi! Kar nam svetujete, se takoj lahko izvede, ker ima zadruga nakupovanje kmetijskih strojev v svojih pravilih navedeno. Treba je ljudi na našo zadrugo opozarjati po izobraževalnih društvih! Naš posestnik, vsaj veliko je takih, ne bere nič, ne misli nič, vsakemu nasprotniku verjame in se da plašiti, vedno misli, da ga zadruga le izkorišča in gre za agentom, ki ga pita s sladkimi besedami, za zadrugo pa se ne briga, ker zadruga ne agitira, marveč čaka, da pridejo ljudje sami.

Kmetijskih strojev pa ljudje zadnji čas veliko kupujejo in res bi jih dobili po zadrugi boljši kup, kakor drugod. Nakupovanja po zadrugi do zdaj v večjem obsegu ni bilo mogoče uvesti, upati je pa, da izobraževalna društva pripravijo tudi tukaj pot napredku.

Zadruga bo kmalu napravila svoj letni občni zbor; bilo bi želeti, da se tega udeleži dosti posestnikov, in da na tem občnem zboru pride v razgovor pametnih gospodarskih nasvetov. Nasprotniki snujejo „Bauernvereine“, kaj pa hočejo z njimi? Združevati? Ne, loviti in jih v stare zanke uloviti. Snujmo društva proti njihovim društvom in delajmo za obstoječe gospodarske organizacije. Nakupovanje strojev bi bil korak naprej v zadrugi, drugi korak bi bil posredovanje pri prodajanju in kupovanju živine, da bi vsakdo, ki ima kaj prodati, naznanjal zadrugi, ki ima svoj urad ob železniški postaji in bi naznanjala živinotržcem. Tretji korak bi bil morebiti posredovanje za ljudi, ki iščejo dela, in za kmete, ki iščejo poslov in delavcev. Vse to lahko izvedemo, če bodete posestniki pomagali. Pozdrav!

V. Podgorc.

Prvi občni zbor „Slovenske kršč.-soc. zveze za Koroško“.

Na nedeljo 12. jan. 1908 se je vršil prvi občni zbor naše „Zveze“. — Zastopanih je bilo približno 12—13 društev. — Načrti, ki so se zasnovali za delovanje v bodočem letu, so krasni. Dal Bog, da jih izvedemo.

Podpredsednik (predsednik g. Ražun je bil zadržan) otvori zborovanje, pozdravi posebno zastopnika osrednje ljubljanske zveze, g. Terseglava, ter poroča, da so pravila odobrena ter že natisnjena.

I. Sklene se glede udnine posameznih društev, da društva plačujejo za vsakih 15 udov 1 krono na leto. Nadalje poravna zveza vse stroške govornikom, ki jih zveza pošlje na zborovanja. Polovico zneska pa naknadno posamezna društva vrnejo zvezi.

II. Glede ustanovitve novih društev se določijo kraji, kjer naj se tekoče leto ustanove nova društva. — Glede oblike novih društev se vname živahni razgovor. — Z ozirom na pet do šest kmečkih društev, ki jih je g. Šumi („slovenski“ potovalni učitelj!) zasnoval med Slovenci na nemško-nacionalni podlagi, predlaga g. Gril neodvisna kmečka društva. — Gosp. Terseglav se popolnoma strinja ž njim ter stavi kranjsko in štajersko organizacijo kot zgled. — Nastane debata o vprašanju: Naj bodo ta društva politična ali nepolitična? — G. Terseglav predlaga prvo. — Končno se sklene: Organizacija kmečkih društev, dasi bi ne bile zadruge, ampak večinoma le izobraževalnega značaja, se izločijo iz delokroga zveze ter se prepuste političnemu društvu. Skrbi se naj, da se spravi zadeva na merodajnem mestu v razgovor.

III. Odboru se naroča: 1. da poskrbi po možnosti govornike za shode posameznih društev; 2. da posreduje pri „Osrednji ljubljanski zvezi“, da se izdela načrt za predavanja; 3. da uredi osrednjo knjižnico.

IV. Glede tedenskih predavanj, kojih važnost poudarja g. Terseglav, se sklene, da odbor vsaj deloma pri nekaterih društvih na to vpliva. Sicer so pa šentjakobsko, celovško, žitaraveško in morda še kako drugo društvo to itak že prakticirala. — G. Čarf iz Velikovca, gg. Dobrovc in Ferlič poudarjajo, da bi kolikor mogoče morali fantje pri takih prilikah nastopati, da se vadijo v govorništvu.

V. Sklene se, da priredi zveza dva socialna kursa, enega v Celovcu, enega pa v Velikovcu, ako le mogoče pred Veliko nočjo.

VI. Nadalje se sklene, da se bo meseca majnika vršil v Šmihelu nad Pliberkom velik mladeniški shod za celo Koroško.

Na predlog podpredsednika se pred par tedni izvoljeni odbor na novo potrdi.

Načrt je velik! — Torej na delo! — 13 društev se je prijavilo. A pričakujemo še priglasitev ostalih društev, da bomo samo ena velika falanga.

Naslov: Slovenska krščansko-socialna zveza, Celovec, Kaserngasse 30.

Vabilo

na

shod

katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 26. januarja, ob 3. uri popoldne

v Podljubelju pri Kajzru.

Govorita g. državni poslanec Grafenauer in g. dr. Brejc. Pridite v ogromnem številu!

Odbor.

Koroške novice.

Slovenskim občinam na znanje. Razsodbo državnega sodišča radi slovenskega uradovanja slovenskih občin bomo dobesedno objavili, kakor hitro jo dobimo. Takrat bomo tudi izpregovorili, kako naj občine naprej postopajo. Že danes pa opozarjamo, da bo politično društvo v najkrajšem času sklicalo vse slovenske župane in občinske odbornike na poseben posvet, da se osnuje trdna zveza med njimi in se dogovori enotno postopanje v vseh važnih zadevah splošnega pomena in zlasti tudi glede slovenskega uradovanja.

K Meškovi narodni igri iz koroškega političnega življenja: „Na smrt obsojeni“, ki jo je sprejelo ljubljansko občinstvo pri prvi uprizoritvi z velikim navdušenjem, nameravamo prirediti iz Koroškega v dveh do treh tednih poseben vlak v Ljubljano. Somišljenike prosimo, da pričnó takoj z agitacijo!

Globasnica. Odbor je v zadnjem „Miru“ vabil na velikansko udeležbo zborovanja katoliško-političnega društva in ob koncu na občni zbor Ciril in Metodove podružnice. Udeležba je bila res sijajna. Prišli so na zborovanje kmetje iz daljne Koprivne in raz visokih kapelskih gor. Saj sta pa tudi govorila na zborovanju dva imenitna in velezaslužna moža: gg. Grafenauer in dr. Brejc. Ponosni smo, da je prišel naš državni poslanec Grafenauer najprej k nam poročat o svojem važnem delovanju v državnem zboru. Zborovanje otvori predsednik političnega društva g. dr. Brejc ter poudarja, da politično društvo ne pozna svojih ljudi samo za časa volitev, temveč prireja tudi izven volilne borbe od časa do časa zborovanja, da poroča o važnih političnih rečeh in da kmetje lahko osebno priglasijo svoje želje in pritožbe. Dandanes sta si politika in gospodarsko življenje v jako ozki zvezi. Volitve, politika ima velik vpliv na cene žita in živine. Ako hočemo gospodarsko napredovati, se moramo tudi pridno zanimati za politiko. Nato poda besedo g. poslancu Grafenauerju, kateri govori o svojem delovanju kot poslanec v državnem zboru. Najprej se zahvaljuje za toliko zaupanje pri zadnji volitvi, ker smo tako složno in navdušeno in sijajno volili in dosegli, da cela Avstrija občuduje moč in politično zrelost koroških Slovencev, katere je Nemec že obsodil na smrt. Dejstvo, da smo premagali pri zadnji volitvi dva huda nasprotnika, nemškega nacionalca in socialnega demokrata, s tako ogromno večino; to se pri vladi in v zbornici visoko ceni in daje koroškim Slovencem priznanje in upoštevanje. Stopil je v slovenski klub, ker imajo ti poslanci po večini iste nazore in želje, isti program kakor on. Vstopil je vrh tega v veliko avstrijsko kmečko zvezo. Govoril je v zborničnem odseku za nagodbo, da se naj za kmeta sol prodaja bolj po ceni. Potegaval se je, da dobijo kmetje odškodnino, ki so trpeli škodo po toči, povodnji ali po črvih podjedih. Ožigosal in ostro je grajal postopanje različnih uradnih gospodov nasproti slovenskim strankam na Koroškem. Poročal je v kratkem o nagodbi z Ogrsko in govoril za šestletno šolo. Obljubil je, da bo podpiral prošnjo, da se nesrečni vinski davek na naš žitarec črta, ker bi ta davek popolnoma uničil naše žitarske vinograde. Ljudje zavoljo davka letos nočejo kupovati žitarca, akoravno je izredno dober. Ta davek so sklenili nemški nacionalci.

Stavila se je sledeča resolucija:

1. Shod odobrava postopanje poslanca Grafenauerja v državnem zboru, se iskreno zahvaljuje za njegov govor 19. decembra l. l., ga pozivlja, da vztraja pri započetem delu in razkrinkuje še naprej pred celim svetom škandalozne razmere v naši deželi v narodnem, gospodarskem in javnopravnem oziru;

2. shod zahteva odpravo davka na vino in mošt, ki se v deželi prideluje.

Ta velevažna resolucija se je z navdušenjem in **soglasno** sprejela.

Tudi g. **dr. Brejcu** se je izrekla za njegovo politično delovanje **zahvala.**

K sklepu omeni g. dr. Brejc, da se že vidi in čuti vpliv našega poslanca in se bo še bolj čutil. Nato se zborovanje političnega društva zaključi in otvori zborovanje Ciril in Metodove podružnice, kjer zopet g. dr. Brejc kratko in jedrnato razloži pomen in korist Ciril in Metodove družbe in prave slovenske šole. Pri odborovi volitvi se je potrdil stari odbor. Nato se je igrala veseloigra: „Ne kliči vraga“, pri kateri ste se posebno huda in jezična žena in njena hči izvrstno izkazali.

Celovec. (Smrt.) Umrl je tukaj po dolgi, mučni bolezni 21. t. m. učitelj na tukajšnji deški ljudski šoli gosp. Peter Hriberšek. Bil je tih mož, pa blag značaj. Ostal je zvest sv. veri in slovenskemu rodu do zadnjega vzdihljeja. Svoj čas je služboval v Šmihelu pri Pliberku. Pogreb se je vršil v četrtek 23. t. m. N. v m. p.

Celovec. (Nemški petelini.) Vedne šuntarije nemških naceljnov rode lepe sadove. Ne samo razni profesorji, uradniki in „purgarji“, marveč tudi njih 14, 15letni in še mlajši učenci se že čutijo vse prepojene od „svetega german-

bilo prav, da so imeli sredi njih dežel tudi drugi gospodje velike pokrajine v svoji oblasti, posebno tuji gospodje. Velikokrat se je vnel prepir med cesarjem in bamberškim škofom zaradi cest, kupčije v Italijo ali zaradi sodnijskih stvari, davkov, vojaštva. Posebno oblast Bamberžanov nad tisto Kanalsko dolino, skoz katero je peljala cesta do prelazov na Laško, je bila neprijetna vladarju. Zato so skušali, bamberški škofiji vzeti vladarsko oblast tamkaj in so jo res pritisnili, da je l. 1535. za 101 leto se podvrgla cesarki nadvladi in za svoja posestva vzela tudi deželne davke nase, in da je postal cesar najvišji sodnik. Po preteku teh 101 leta so pa morali podložniki bamberški celo zvestobo obljubiti cesarju — izgubil je torej škof vso vladarsko oblast nad temi kraji, tudi mnoge dohodke je moral prepustiti cesarju. Zanj ni ta posest imela skoraj nič koristi in zato je leta 1759. prodal vse cesarici Mariji Tereziji za 1 milijon gold. v gotovini in za veliko dolgov, katere je ona vzela nase.

Smešnice.

Ženska, ki je rada kukala glažkom na dno, je prišla k župniku in se potožila:

Haspuod fajmaštar, meni se cov-nu (kar naprej) par'azuje ponuoči sv. Peter; 'aj pa naj storim?

Župnik: Kdaj se zgodi to?

Ženka: Vsači večer, če ha spijem an hvažej.

Župnik: Veš kaj, izpij ga še en glažek in videla boš tudi sv. Pavla.

skega ponosa“ in si štejejo za častno nalogo — nagajati zlasti Slovencem. Evo en primer: Nedavno zavre kopici takih mlečnozobnikov njih nemška krvica v mestnem gledališču radi slovenskega govorjenja poleg sedeče slovenske družbice. Le ponovni, ostri ukor našinca omeji njih vražje izmišljeno nagajanje. In kaj potem? Dvema domu se vračajočema našincema smrkavi malopridneži sledijo v samotno ulico in zahtevajo od gospoda, ki se jih je „drznil“ pokarati — zadoščenje. Grozna je sama misel, kaj še bo iz takih črez vse meje porednih in predrznih nepridipravov. — Hvalisarji „dobrega sporazumljenja“ obeh koroških narodov, kaj pravite k temu? Nagele, „Štimce“, kaj ne, tako je „štramtapfer“?!

Otok. (Samomor.) Skregal se je doma Janez Goričnik, letel je v jezi k Vrbskemu jezeru, se napol slekel in skočil v vodo. Mrtveca iščejo v vodi. Mož je doživel dvojno smrt: utonil je in v ledeni vodi zmrznil.

Podravlje. Zadnji dopis iz naše slovenske vasi, ki zasluženo graja naše fante, je zadel v živo; to je dokaz, da je v naših fantih, med katerimi je še nekaj dovolj razsodnih, še precej sramu pred grdim izdajalskim nemčurstvom, in da še niso izumrli značaji. Prepričani smo, da se ne bodo pustili izrabljati od „südmarkovcev“, da bi jim delali sramotno štafažo.

Vernberg. (Občinske volitve.) Na boj! Razlegalo se je od vseh strani obširne vernberške občine, ko so bile razpisane občinske volitve. Preperela liberalna stranka je zbirala svoje čete, da si ohrani svoje gospostvo tudi zanaprej; krščanska stranka pa je nameravala napad na slaboznano trdnjavo. Vedno slabše gospodarstvo v občini je pri ljudeh rodilo občno nezadovoljnost. Zato so se tlačani pogumno zbirali okrog voditeljev katol. stranke. Organizirali so se na obeh straneh, vendar je organizacija katol. stranke daleč presegala nasprotno organizacijo. V vztrajnem, pa mirnem delu je napočil 12. januar kot dan spopada v III. razredu. Nasprotniki so si sestavili volilno komisijo izključno iz svoje stranke pod predsestvom znanega zagrizenca Joh. Schiller v Vernbergu. Že pred drugo uro popoldan, ko bi se imela pričeti volitev, bilo je zbranih pred Schillerjevo gostilno v Vernbergu nad 200 volilcev. Brezobzirnost nasprotne komisije ter slavnega župana Oraša je vzbudila silno ogorčenje. Prišlo bi do dejanjskega spopada, če bi razburjene množice ne mirili naši možje. Pa čeravno so zavrgli mnogo naših opravičenih glasov ter so šteli glasove nad tri ure sami med seboj brez naših zastopnikov, katere so izgnali do zadnjega iz volilne sobe pred začetkom štetja, vendar smo zmagali v III. razredu s štirimi kandidati kot odborniki ter z vsemi namestniki. Ko se je zvedel izid, so nasprotniki tiho popihali domov, mi pa smo pozdravili izid s krepkim „Hej Slovenci!“ V torek 14. januarja 1908 se je boj nadaljeval ob asistenci g. dr. Lahovnika kot c. kr. komisarja. Ta dan so se volitve vršile mirno in dostojno ter končale s popolno našo zmago vseh odbornikov in namestnikov v II. razredu; v I. razredu pa je bil izvoljen eden naš odbornik. Izid torej: 11 odbornikov naših, 7 nasprotnih. Če se zoper volitve ne bode ugovarjalo, načeloval bode v prihodnjih treh letih naši občini naš mož. Bog živi naše neustrašene voditelje ter zavedne volilce!

Št. Tomaž. (Srčna kap) je zadela našega mladega krojača Gregorčiča, ko se je v nedeljo vračal domov iz Celovca. Našli so ga mrtvega blizu mesta pri „Reiterhofu“ in prepeljali v mrtvašnico v Št. Peter, kjer bo tudi pokopan.

Št. Lipš pri Škofjem dvoru. (Razpis) Pri naši šoli se bo zidalo še eno nadstropje. Načrt, proračun in pogoji se izvejo pri okrajnem šolskem svetu. Ponudbe je poslati do konca meseca januarja.

Škofji dvor. (Zborovanje.) Nedeljo dne 17. t. m. popoldan je imela kmetijska podružnica „Freudenberg“ tukaj pri Wieserju zborovanje. Jako lepo je govoril živinozdravnik iz Celovca, g. Zanoškar, o konjereji. Udeležba je bila velika. Novih udov je pristopilo 12. Za načelnika je bil z večino glasov izvoljen J. Sima iz Št. Tomaža.

Velikovec. (Naš sodnik.) Slovenski janičar, deželni sodni svetnik, vodja tukajšnjega c. kr. okrajnega sodišča, ki je za Slovence, Nemce in nemškutarje, mož, ki je nekdaj nosil slovenski trak na svojih justičnih prsih in prisegal neomahljivo zvestobo na zastavo slovenskega dijaškega društva „Triglav“ v Gradcu, c. kr. državni uradnik, ki je nastavljen za Nemce in — — Slovence, ki se pa slovenskega uradovanja boji, kakor vrag križa, in ki načeloma noče slovenskih vlog reševati slovenski, ta, ki kot sodnik noče poznati čl. 19. drž. tem. zakona, je Alfonz Kapun. Ta „Triglavan“ je postal načelnik velikovškega nemškega krajnega šolskega sveta in bržkone kot tak je nazdravil pri zadnji „Silvesterfeier“ velikovškemu nemškemu učiteljstvu, da njemu gre zasluga, da „vlada na mestnih šolah nemški in prostomisleči duh“. S tem je potrdil, kar se vedno trdi o naših šolah, da so brezverske ponemčevalnice, naj bo to ime „Bauernzeitungi“ še tako neprijetno. Kako naj ima v takega sodnika slovensko ljudstvo še zaupanje? G. državni poslanec, povejte to justičnemu ministru!

Velikovec. (Rdečkarski bal.) V nedeljo, dne 12. t. m., so priredili naši rdeči brezverci in breznarodovci v gostilni „Narodnega doma“ svoj predpustni ples. Posebno se moramo čuditi njihovi predrznosti. Štirinajst dni poprej raztrgajo domače duhovnike v svojem lažilistu „Arbeiterwille“ zavoljo sv. misijona, nato jih pa povabijo še na svoj bal; to je vendar skrajna predrznost. Seveda so tozadevna povabila poslali popolnoma zaman. Pa to še ni vse. Kadar so imeli ti ljudje v omenjeni gostilni svoj ples, vedno je smrdelo za njimi. Pred tremi leti so nabiralno pušico „Družbe sv. Cirila in Metoda“ metali pod mizo, drugokrat so pobili šipe na klubovi sobi, zadnjikrat pa je bila pri tej priliki vlomljena zgorajšnja pušica in ugrabljena vsebina. Upamo, da se bo posrečilo orožnikom dobiti zlikovca in ga izročiti pravici. Nas krščanske Slovence pa veseli, da po novi pogodbi z novim najemnikom „sodjaldejmokrastom“ odklenka v „Narodnem domu“ pravica, prirejati svoje bale ter nagajati in škodovati Slovencem. „Kjer osel leži, tam dlako pusti“, pravi pregovor.

Velikovec. (Hornbogner in šola.) Znani „Volksbildner“, učitelj na naši meščanski ponemčevalnici, o katerem je tudi znano, da je kakor bomba poln protivnosti do vere in slovenščine, ki se je na svojem prejšnjem mestu med Nemci z duhovniki vedno tožaril in tožbe navadno zgubival, gosp. Hornbogner, ponuja svojo modrost ne samo na omenjeni ponemčevalnici in shodih, ampak tudi na tukajšnji zimski kmetijski šoli, kjer mu med drugim najbolj na srcu leži političen pouk, tako, da so nekateri odločni in vrli slovenski fantje izjavili, da k njegovim uram ne bodo več zahajali. Celo zadevo je moral „slovenski“ potovalni učitelj V. Schumy poravnati. Gosp. Hornbogner, ne mislite si, da ste kot meščanski ponemčevalec že vsemogočen! Mi vam bomo povsod na prste gledali. Slovenci se za vašo nemško politično modrost zahvaljujemo. Ne mislite si, da ste med samimi želodožrci! Gosp. Palla, hvaležni vam bomo vsaj enkrat, če poučite tega svojega učenca, da kmetijska šola ni za politiko, ampak za gospodarsko izobrazbo.

Velikovec. (Sv. misijon in liberalci.) O božičnih praznikih bil je v Velikovcu misijon. Kakor suho polje po dežju, tako čuti vsakateri človek v sebi neko hrepenenje po verskih resnicah, po verski tolažbi. A so na svetu ljudje, ki te potrebe menda nimajo v toliki meri, kakor drugi. Podobni so ti ljudje bolniku, ki mu jed ne diši več, ali še bolj podobni šnopsarju, ki je sit, da ima le svoje žganje, ki ne je skoro nič več, pač pa je vekomaj žejen po žganju. Mislil bi kdo, da bodo Velikovčani, če že sami ne gredo v cerkev, sv. misijon vsaj pri miru pustili, da bodo šli mirno mimo, kakor jih mi pri pokoju pustimo, če oni vabijo lutrovskega pastorja, ki jim oznanjuje tako vedo, da ni treba hoditi k spovedi, ki jim oznanjuje Lutrovo vero. Luter pa je učil: „Greši, kolikor moreš, če le v Krista veruješ, je že vse dobro.“ Ali Velikovčani so menda hodili v cerkev vohunit in zdaj napadajo sv. misijon v liberalnih časnikih. Kaj pa pišejo? Misijonarje imenujejo „Jahrmarktschreier“, torej jih primerjajo z židi ob sejmih! Nam se pa zdi, da misijonarji niso v Velikovcu delali dobička, da ga pa delajo Velikovčani, če pride ljudstvo v mesto. Kaj pa bi Velikovec storil, če bi šli duhovniki vsi naprej, in bi ob nedeljah ne bilo več božje službe? Misijonarjev niso sprejeli, še misijonarjev niso pozdravljali v mestu, kakor duhovnikov ti ljudje sploh ne pozdravljajo. Misijonarji so bili Nemci in so naglašali nemško plat sv. misijona; saj je bil ta misijon namenjen Nemcem. Očividno pa bi bili velikovško cerkev davno morali zapreti, če bi Slovenci ne hodili vanjo, in vendar je božja služba tu od pamtiveka vedno le nemška. Zavoljo narodne občutljivosti Velikovčanov do zdaj ni bilo drugače mogoče; v zadnjem času si je čast. duhovščina vsaj v šoli prizadevala, slovenske otroke poučevati slovenski. Tukaj bo treba izpremembe. Liberalni časniki se rogajo, da so si misijonarji prizadevali, pridobiti mestno inteligenco, a cerkev je bila polna le starih ženic. Seveda, misijonarji so vajeni drugih krajev. Idi na Dunaj, idi — v Celovec in dosti najdeš inteligence ter olikanih ljudi, ki zahajajo v cerkev. Kar je res olikano, vzemimo višje uradnike, okrajnega glavarja na pr., le-ti so tudi tukaj dajali lep zgled, drugim pisačem in mazačem pa odrekamo oliko. Ti ljudje niso omikani; izpriji so po svojih šolah, naučili se pa tega niso, kar človek najprej potrebuje. Nemško-liberalen dopisnik posebno ene pridige ne more zabiti, in sicer pridige o smrti in sodbi. V svojem dopisu pravi: „Vera, ki hoče ljudi voditi s strahom pred smrtjo in sodbo, ne more biti vera olikancev.“ Katera pa je vera olikancev, tega velikovški šomašter ne pove; vsaj govori se tukaj tako, da je neki zelo znan učitelj napadel misijon v liberalnih časnikih. Torej vero brez sodbe in brez pekla in hudiča hočejo. Svetujemo gospodu, naj prestopi k turški veri, tista nima hudiča, smrti se sicer ne more iznebiti, a po smrti obeta svojim — paradiž poln lepih deklet. Končno piše dopisnik liberalnega lista, da Velikovec ni kraj, kjer se nenravnost zavija v kadilo, marveč da izročajo Velikovčani svoje zadeve naravnost Bogu in da bivajo tam svobodni ljudje. Tako so se navlekli socialnodemokraškega in vsenemškega gnoja, da jim je vera „nenravna“. Boga imajo gotovo prav svojega, morda kakor so jih imeli stari Rimljani. Bahajo se, da so svobodni ljudje! A ti svobodni ljudje — so menda le velikovški učitelji, zlasti nekateri na meščanski šoli! In mi imamo še šolsko postavo, ki predpisuje versko-nravno vzgojo mladine! Kako pa bodo učitelji, ki vero tako sovražijo, vzgajali? In prosti hočejo biti — oni, služabniki dežele, služabniki ljudstva, ki jih plačuje! Kam pa smo prišli, da se učitelji, ki so tako brezverni, nameščajo na meščanskih šolah, kjer so lahko otrokom v časno in večno pogubo! Res, čudne so razmere na Koroškem! Kdaj pa se bo tu napravil red in kdo ga napravi? Dočas pa je dolžnost vsakaterega krščanskega moža, boriti se zoper to vnebovpijočo drznost liberalne gospode.

G. Nagele iz Velikovca nam je poslal sledeči popravek:

Sklicujoč se na § 19 tisk. zakona prosim da objavite v Vašim listu sledeči popravek dopisa: Velikovec (Nagele in slovenski kmet) štev. 2 „Mira“ od 11. januarja t. l: „Ni res da sem jaz pri tukajšnji „Silvesterfeier“ prodajal srečke v prid „Südmarki“, res je temveč, da pri omenjeni „Silvesterfeier“ zaradi bolezni celo navzoč nisem bil.“

Velikovec, dne 12. januarja 1908.

Nagele.

Ker smo resnicoljubni, radi potrjujemo, da ni g. Nagele sam prodajal srečk, pač pa pripada k stranki, ki je priredila „Silvesterfeier“. Kakor nam je pa sedaj poročal naš dopisnik, je prodajal srečke v prid „Südmarki“ sin g. Nageleta. Te srečke so ponujali od hiše do hiše, kakor agent svoje slabo blago. Ta popravek je tudi dokaz, da je vse, kar se je pisalo o g. Nageletu, gola resnica, ker na prejšnje dopise ni poslal popravkov. (Uredništvo.)

Št. Peter na Vašinjah. (Šola. — Bauernverein.) Šolske razmere pri nas so vedno lepše. Ker je gosp. učitelj zbolel in ima dopust za en mesec, zato nima naša dvorazrednica, na kateri je črez 130 otrok, že 14 dni nobenega pouka, in kakor je videti, ostanejo otroci tako dolgo brez pouka, dokler g. nadučitelj ne ozdravi. Vprašamo se, čemu neki še plačujemo deželne in šolske doklade. Tako skrbi nemško-nacionalna gospoda za našega kmeta. Pouka potrebujejo le nemški otroci, slovenski naj ostanejo trapi. — Snuje se pri nas tudi nemško-nacionalni „Bauernverein“. V nedeljo 26. t. m. je menda ustanovni shod. Koliko se bo kaj našlo zaslepljencev, ki se bodo dali voditi od nemško-nacionalne gospode, ki tako očetovsko skrbi za slovenskega kmeta? Imamo že „izobraževalno kmečko društvo za Rudo in Št. Peter“, in v kratkem se ustanovi ravno tako društvo za Št. Peter. Pričakovati je, da se s tistim navdušenjem sprejme, kakor se je sprejelo ono za Rudo in okolico.

Vovberske Rute. „Krščansko socialno ljud. društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico“ je priredilo dne 13. decembra 1907, to je na dan sv. Lucije, svoje mesečno zborovanje pri Primožu, katero se je najboljše obneslo. Slavnostni govornik, č. g. Ebner iz Vovber, je jako temeljito raztolmačil začetek tiska za časa Gutenberga, razvoj branja, strup slabih knjig in časnikov, navdušil ljudstvo za dobro branje, posebno zdaj, ko ima društvena čitalnica tako dobrih knjig na razpolago. Drugi govornik, č. g. Rotter, je potem razložil slab upliv alkohola in je marsikateremu pošteno zasolil, posebno tistim, ki imajo „štamperlne“ za najboljše in najljubše prijatelje. Nato zaključi g. predsednik lepo mesečno zborovanje.

Žitaravas. (Zahvala.) Veleč. g. Alojzij Hutar, župnik v Št. Lipšu, podaril je našemu izobraževalnemu društvu „Trti“ 13 letnikov „Dom in sveta“, za kar bodi mu na tem mestu izrečena naša najiskrenejša zahvala. Sicer morebiti za vse dobro vnetemu, ali skromnemu gospodu ne bo všeč, če njegov velikodušni dar objavimo; storimo pa to zategadelj, da bo slehern bralec lahko

odgovoril tistim, ki se spomnijo duhovnika le tedaj, kadar je treba izprazniti kak predal obrekovanj, kje naj se išče prava dejanska ljubezen do svojega naroda. Za načelništvo obdarjenega društva: *Josip Rutar*, tajnik.

Lovanke pri Dobrlivasi. (Smrtna kosa.) V sredo, dne 15. t. m. se je preselil v boljšo večnost naš občepriljubljeni sovaščan V. Eržen, p. d. Šuštar. Ker je bil vedno marljiv čitatelj „Mira“, naj se mu postavi v našem listu hvaležen spomin. Bil je rajni pošten in značajen, po poklicu krojač ter je dolga leta vestno opravljal cerkovniško službo v naši lovanski podružnici. Izgubili smo v njem prijaznega soseda. Ljubil je pošteno veselje, in jako prijetno je bilo, če je bil on prisoten v družbi. Bil je vrl narodnjak, naročnik „Mira“ (kakor že omenjeno), ud Mohorjeve družbe in član našega dobrolskega izobaževalnega društva. A ni bil samo navdušen Slovenec, temveč tudi sv. cerkev in njene duhovnike je častil z velikim spoštovanjem. Gotovo se mu je to stotero poplačalo na onem svetu. Žalujoča družina pa naj se utolaži in naj je prepričana, da ohranimo rajnega vsi v hvaležnem spominu. Naj počiva v miru!

Žvabek. (Žalostno in veselo.) Minulo leto nam je prineslo marsikaj bridkega, a malo veselja. Kar so podjedi pustili, je dne 7. avgusta toča porumplala, je rekel nekdo. Ajda, ki je tako lepo kazala, je bila uničena in to seveda občutijo tudi naši čebelarji. — Vigredi je zašel že nekoliko slaboumni stari Lesnikov oče v vodnjak in je utonil. Pri Krajniku se je prekucnil dveletni otrok v lonec, v kateremu je bilo nekoliko vode in mu je tam ugasnila luč življenja. Pod bistrim studencem je iskal Kanafov oče hladila svoji bolezni, pa je tam umrl vsled otrpnenja možganov. Ker je menda prehud mraz, nas zapuščajo tudi naši pevci; eden jo je potegnil k vojakom, drugi kot okrbnik na Štajersko; ena pevka pa se je podala v Celovec sreče iskat; eden nam pa še odide onstran Drave na svoje posestvo, ko Drava ne bo več zmrzla. — Kakor že skoraj povsod nesreča, tako tudi pri lovu; srnjaki imajo baje letos čudno dlako, da vsaka krogla zdrsne! Tako trdi naš Hojzl, kateri bo sicer volje iti enkrat v nebesa, toda le pod pogojem, da sme ob času lova zopet nazaj na svet! To je navdušenje, kakršnega marsikje, posebno pri Slovencih, manjka. — V minulem letu je bilo v naši fari rojenih 18 otrok, med njimi eden nezakonski. To solzno dolino jih je zapustilo 15; najstarejša je bila Justina pl. Webern 87 let. Čez drn in strn v življenju iti sta se odločila komaj dva. Naše ženine in neveste straši menda to, ker je zakon zadnji zakrament. Se bodo pa že našli tisti, kateri so si namenjeni, pravijo ljudje. Če se v letošnjem dolgem predpustu kaj posebnega zgodi, vam bom pa že poročal.

Bela. (Ljudski prijatelji.) Petričevemu mlinarju, občina Rikarjaves, napravila je Bela zadnje dve leti precej škode. Habnarjevemu mlinarju, občina Žitaraves, dela Bela že pet let obilno škodo. **Enkrat** je šel Petričev mlinar k svojemu županu, je potožil tam svoje gorje in prosil pomoči. **Pet let** že hodi Habnarjev mlinar tožit in prosit pomoči k županu Saifricu. In uspeh? Petričev mlinar dobil je 300 kron državne podpore in njegov mlin bodo zavarovali pred razdirajočo Belo, Habnarjev mlinar pa ne dobi počenega knofa. In zakaj? Slovenski župan se je potegnil za svojega občana in vedel je najti pravo pot; nemškonacionalni župan pa ima za reveža le prazne besede, katere so seveda po ceni. Vrli naš poslanec Grafenauer se je potegnil za oba poškodovanca pri ministrstvu. C. kr. okrajno glavarstvo v Velikovcu je poslančevo izjavo glede Petričevega mlinarja dobro podprlo in dobil je odškodnino, o Habnarjevemu mlinarju pa nič ni vedelo, vkljub temu, da ta revež že pet let prosi pomoči, **ker župan ni storil, kar bi bilo treba.** Da, gospod Saifric je celo sam bil državni poslanec, a ni imel časa potegniti se za svojega trpečega občana. Kmet in delavec, ali izprevidiš, koliko bi bil storil Saifric zate, če bi ga bil zopet volil?

Iz Možice. (Smrt.) Po daljšem bolehanju je dne 15. prosinca t. l. preminil Jurij Fellej, po domače Abnar, vesten koroški Slovenec in pošten lončarski mojster. Bodi mu zemljica lahka! Upamo, da se vidimo nad zvezdami.

Poglavje za delavce.

Guštanj. Vsak stan si skuša izboljšati svoje razmere. Med stanovi, katerim se godi dandanes prav slabo, sta gotovo na prvem mestu delavski in kmetski stan. Da pa delavec doseže svoje pravice, je potrebno, da ima v zastopih svoje zagovornike, ki se potegujejo za njegove pravice in želje. S splošno in enako volilno reformo je delavec tudi prišel do moči in veljave v državnem zboru. S splošno kurijo je tudi deželni zbor priznal delavcem nekaj pravic. Kako pa je z pravicami delavcev v občini ali soseski? In kako je s pravicami delavcev v naši soseski? V soseškem odboru v Guštanju so 4 tržani in 8 fužinskih uradnikov. Fužinski delavci, ki so večina prebivalstva v trgu, pa nimajo nobenega zastopnika. In tako se godi, da gospodje na fužinah sklepajo po svoje, ker preglasujejo vsakokrat 4 tržane. Mi delavci pa ostanemo vedno na cedilu z našimi željami.

Torba za nasprotnike.

Pomanjkanje poslov.

Zdaj ob novem letu se zopet čujejo neštevilne pritožbe, da primanjkuje poslov. Posestniki si napravljajo stroje (mašine) za mlatev in rezanje, a veliko dela je, ki se s strojem ne da storiti. Kdo bo molzel krave, kdo krmil in oskrboval svinje, kdo sejal, oral, spravljal žito? „In kar imamo še ljudi,“ pravijo pametni posestniki, „so večinoma pijanci.“ Mesto da bi imel takih pri hiši, rekel je neki večji gospodar, rajše pustim delo stati. Imel sem hlapca, a v goro ne grem, mi je dejal, in zdaj sem ga moral že odpustiti.

Zavoljo pomanjkanja poslov tožijo seveda tudi naši nemško-nacionalni liberalci. Smeha je vredno, če ti liberalci pravijo: Socialni demokrati so krivi, da kmet nima ljudi! Ne socialni demokrati, marveč liberalne nespametne šole so zdaj mladino 40 let že učile, da je delo hudo, grdo, nečastno, da mora človek v šolo, potem mu ne bo več treba delati. Socialdemokraški delavci in komiji v naših mestih so pri tem nedolžni. To bi morala „Bauernzeitung“ vendar vedeti. Čudimo se le, da si ti premodri naceljni niso še izmislili trditve, da so le duhovniki krivi, da kmet nima ljudi. In „Bauernzeitung“ piše: „Le tako naprej, se bo že prevrglo, kmet ni igrača!“ Kaj tako modrega že nismo kmalu brali v kakem listu. Če je kdo popolnoma zašel, mu „Bauernzeitung“ kliče: Le tako naprej!“ Mi pravimo: Ne naprej, marveč na drugo stran mora kmečki stan, in najprej je treba, da se zatre pogubna moč naših liberalcev. Če slepec slepca vodi, padeta oba v jamo; ubogo ljudstvo ni vedelo, kam vodi pot, zdaj mora pa že spoznati, da mu je bilo liberalno učiteljstvo več kot slep, recimo znorel voditelj. In taki voditelji so vodili kmečki stan v pogubo in ga na Koroškem še vodijo. In ti ljudje iznova ustanavljajo „Bauernvereine“. Kmetje, pokažite jim pot domov če vam pridejo ustanavljat svoja liberalna društva.

„Bauerzeitung“ deluje za zboljšanje socialnih razmer!

Vsak predobro pozna, kakšno moč imajo dandanes časniki. Znan je pregovor: „Povej mi s kom da občuješ in jaz ti bom povedal, kdo da si!“ Koliko zla so že prinesli slabi časniki v posamezne družine, v vasi, da, v cele občine, je obče znano. Marsikateremu so vzeli najdražji zaklad, sv. vero, podlago vse sreče; slabi časniki rušijo zakonsko življenje, odtujujejo moža verni ženi, — družini. Tukaj tudi „Bauern(?)cajtunga“ ne sme zaostati; da je ona zakleta sovražnica katoliške vere, je bralcem predobro znano. Ni je številke, v kateri bi ne napadala katoliške cerkve in njenih služabnikov. Bolj nego drugokrat je dandanes pogrešati pri gospodarjih toliko cenjene čednosti, ki se imenuje: Varčnost. Človek bi si mislil, da bo list, ki nosi ime „Bauern-Zeitung“, vse storil, res tudi vse priporočal, kar je kmetu koristno, a temu ni tako. Slučajno je dobil pisatelj teh vrstic v roke zadnjo številko omenjenega lista ter prebral njegov neslani podlistek. V njem se ta „Bauern(?)cajtunga“ naravnost norčuje iz varčnega družinskega življenja, ko ne more najti dosti veselja nad možem, ki v pozno noč igra v družbi župana, meričnika in — učitelja. Norčuje se list iz žene, ki se trudi ohraniti moža doma. Res lepi nauki za kmeta! Če pa pogledamo sadove teh naukov, sprevidimo, kako gre gospodarstvo teh „bauernbündlarjev“, ki so si izvolili „Bauerncajtungo“ za svoj evangelij, rakovo pot. Pri glažkih v družbi hajlovcev iščejo pri kartah in „kneipah“ svoje veselje ter pozabijo zraven na ženo, družino in gospodarstvo; prišedši domov, razbijajo in razgrajajo ter dajejo pohujšanje svojim otrokom. Dokler se da od hiše še kaj odtrgati, se mora to naložiti pri banki gostilničarjev. Dokler je še kaj cvenka v žepu, je tak „fortšritlar“ ponosen na občevanje v družbi liberalnega župana in učitelja; a kako gleda, ko sliši zadoneti boben nad svojim poprej dobro urejenim gospodarstvom, kjer je gospodaril svoječasno veren slovenski kmet, ki je bil ponosen na svoj kmetski stan. In kaj je krivo, da sin ne more več obstati na svojem posestvu? Brezverska liberalna družba, v katero je zabredel in slab tovariš, liberalen list, ki mu je vzel vero in blagostanje. Zato je naš klic: Proč s takimi listi, ven iz občinskih odborov bauernbündlerje!

Gospodarske stvari.

Konjereja na Koroškem.

„Wiener landw. Zeitung“ poroča dne 18. jan. zanimivo poročilo o konjereji na Koroškem. Koroška slovi od davno že po svojih konjih; Zilska, Labudska dolina, Zgornja Dravska dolina, Grabštanj, Št. Vid, to so kraji, kamor prihajajo kupci iz deset dežel kupovat konje.

Iz omenjenega lista povzamemo sledeče: Koroška je imela l. 1906 28.233 konj, in sicer 772 manj, kakor l. 1900. Ljudje imajo nekoliko manj konj; morebiti se da sklepati, da gospodarstvo napreduje, kajti kmet, ki gospodari le s konji, ni dober gospodar. Večinoma se v deželi redi „norična“ pasma (rasa), le celovška okolica, Dobrlavas, Velikovec in Pliberk redijo svoj „Gestütsschlag“. V desetih krajih so se pregledovali celjaki, pred pregledovalno komisijo se je pripeljalo 30 žrebet, izmed katerih se je 27 licenciralo.

Za pleme se je rabilo 145 celjakov, h katerim se je privedlo 6812 kobil, to je skoraj polovica vseh. V Šmohoru je bilo 21 žrebcev, kobil se je prignalo 1274, v Celovcu 37 žrebcev, kobil 1507, v Špitalu 24—1292, v Št. Vidu 17—798, v Beljaku 24—1211, v Velikovcu 10—380, v Volšperku 12—389. Brejih je ostalo vse vkup 4640 kobil, od teh se je dobilo 3801 žrebet. Leta 1905 je bilo le 62% kobil brejih, l. 1906 pa 67; v toliko se je pleme zboljšalo in konjereja napredovala. Če se ceni žrebe domače pasme (Gestütsschlag) na 157 K, žrebe norične pasme na 300 K, potem je konjereja nesla deželi približno en milijon kron zaslužka.

V petih krajih so se napravile konjske razstave, za „Gestütsschlag“ v Grabštanju, za norično pasmo pa v Nikolsdorfu, v Kleblachu, v Kirchbachu in v Brežah. V Grabštanju se je privedlo na razstavo 27 kobil in 17 žrebet. Dvanajst kobil je dobilo 1020 K državnih in 300 K deželnih nagrad, ter 8 državnih kolajn. Državni zaklad je kupil v Grabštanju 7 konj, počrez 750 kron eden.

Napredovala so na Koroškem tudi konjerejska društva, katerih je bilo koncem l. 1906 dvajset. Eno društvo za domačo pasmo v Grabštanju in 19 društev za norično pasmo. Nova društva so l. 1906 nastala v Delahu ob Dravi, v Malti, v Rožeku in v Svetnivasi. Ta društva imajo vsa vkup 1224 udov, 18 lastnih celjakov in 1019 v svoje katastre vpisanih kobil.

Država je dala to leto za konjerejo na Koroškem 73.102 K podpore.

Za žrebce v privatnem oskrbovanju	14.526 K
„ licencirane privatne žrebce .	4900 „
„ žrebeta	10.400 „
„ planinske pašnike	500 „
„ premije	5170 „
„ milansko razstavo	3000 „
„ dirko (Trabfahren)	1200 „
„ nakup žrebcev	31.100 „
„ konjerejska društva	1600 „

Država torej res dela in daje sredstev za napredek gospodarstva, želeti bi bilo le, da bi kmeti imeli in dobili dosti pridnih poslov, da bi se kmečka mladina tudi primerno svojemu poklicu vzgajala. Ravno za konjerejo treba je veliko skrbnosti; kjer so pa ljudje izprijeni, ni pričakovati, da bi gospodarski napredovali.

Žitni promet „Gospodarske zadruge“ l. 1907.

Sprejelo se je l. 1907:

1. Ovsa	157.948	kgr.	vredno	25.716 K
2. Rži	42.239	„	„	8372 „
3. Pšenice	30.475	„	„	6354 „
4. Leče	91.056	„	„	26.939 „
5. Ajde	58.600	„	„	9744 „
6. Prosa	3527	„	„	537 „
7. Fižola	16.800	„	„	3493 „
8. Detelje	1900	„	„	2227 „
9. Bera	1212	„	„	193 „
10. Koruze	4733	„	„	750 „
11. Grahovice	4952	„	„	788 „
12. Ječmena	1300	„	„	220 „
Vkup	414.742	kgr.	vredno	85.333 K

Odposlalo se je:

1. Ovsa	126.563	kgr.
2. Rži	26.480	„
3. Pšenice	18.558	„
4. Leče	82.767	„
5. Ajde	58.100	„
6. Prosa	12.775	„
7. Fižola	23.250	„
8. Detelje	3300	„

9. Bera . . . . . 88 K
10. Koruze . . . . . 6250 „
11. Zmesi (grahovice) . 1816 „
12. Ječmena . . . . 1120 „

Opomba. Zaloga 1. jan. 1907 ni všteta, zato so postojanke št. 6, 7 in 10 v pošiljatvi večje kot v sprejemu.

Društveno gibanje.

Slov. pevsko in izobraževalno društvo „Zvezda“ v Hodišah napravi v nedeljo dne 26. jan. 1908, ob 3. uri popoldne, pri Kramarju v Hodišah veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Petje. 3. Igra: „Krčmar pri zvitem rogu“. 4. Petje. 5. Igra: „Kmet in fotograf“. 6. Prosta zabava in petje. K obilni udeležbi vabi vse ude in Slovence *odbor.*

Izobraževalno društvo „Rožek“ ima v nedeljo dne 26. januarja 1908 pri Ruterju točno ob 3. uri popoldne svoje mesečno zborovanje. Ude in Slovence vabi *odbor.*

Velikovec. (Veselica.) Dne 9. febr. t. l. priredi izobraževalno društvo „Lipa“ predpustno veselico, in sicer ob ½4. uri popoldne v „Narodnem domu“. Na sporedu je: Tamburanje, petje, dve šaloigri in srečelov (tombola). Slovence in Slovenke že sedaj opozarjamo in vabimo k veliki udeležbi. Po srečelovu je prosta zabava. *Odbor.*

Encelnavas. „Kršč.-soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico“ priredi dne 2. februarja 1908, to je na Svečnico, svoje mesečno zborovanje v gostilni pri Žnidarju v Encelnivasi. Posebno se vabijo udje iz Kloštra, Gor in Kleč. *Odbor.*

Prevalje. (Občni zbor.) V nedeljo, dne 26. januarja, priredi naše delavsko društvo svoj letni občni zbor z volitvijo odbora, govorom in zanimivo veseloigro. Udje in prijatelji društva, ne ostanite doma! Pridite gotovo! *Odbor.*

Književnost.

Izšla je sledeča knjiga: „Prava nevesta Kristusova“, spisal sv. Alfonz Marija Ligvori, prestavil po izvirniku p. Alfonz Furlan. Natisnil in založil Avgust Šek v Brežicah, 476 strani. Nevezan iztis stane K 1·20, vezan iztis K 2·—, po pošti 20 vin. več. Kdor naroči 10 iztisov, dobi enega zastonj. Prodaja založnik Avgust Šek v Brežicah na Štajerskem.

Kaj je novega po svetu.

Ks. Meškova — žaloigra. V nedeljo 26. t. m. popoldne bodo uprizorili na ljubljanskem gledališču žaloigro „Na smrt obsojeni“, ki jo je spisal gosp. župnik Fr. Ks. Meško. Vrlemu pisatelju želimo mnogo uspeha. Ker je snov vzeta iz življenja zatiranih koroških Slovencev, bi bilo umestno, da bi se tudi Korošci udeležili te predstave. Istega dne zvečer se bo vršil tudi Gregorčičev večer v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani. „Glasbena Matica“ bo proizvajala 16 Gregorčičevih pesmi.

Nov polk. Vojna uprava bo iz sedanje tirolske in predarlske pogorsko-topniške baterijske divizije osnovala tri polke. Tretji polk bodo tvorili Štajerci in Korošci, ki bodo štacionirali na Koroškem.

Na naslov „Našega Lista“ v Ljubljani. „Mir“ nikdar ni trdil, „da je na Koroškem samo vera v nevarnosti“. Tako zavijanje je zlobno. Da je tudi narodnost koroških Slovencev v skrajni nevarnosti, to pač vemo in čutimo koroški duhovniki malo boljše nego kak list onstran Karavank in smo bili zategadelj vedno tudi prvi in najpožrtvovalnejši narodni boritelji na Koroškem. Tudi boj za slovenske matrike smo začeli in ga nadaljujemo, in trdno zaupamo, da bomo zmagali. Če bo kdo slovenske matrike na Koroškem priboril, bomo mi koroški slovenski duhovniki, ne pa kak „Naš List“. Čudili smo se tudi, kako se drzne ta list napadati delovanje šolskih sester v „Narodni šoli v Št. Rupertu“. Prav tako, kakor je storila „Bauernzeitung“. Sedaj vsaj vemo, v čem obstoji narodna radikalnost „N. L.“ Mi se ne bomo nikdar tako ponižali, da bi **zajedno s koroškimi nemškonacionalnimi listi** napadali prevažne koroške narodne zavode.

Duhovnim sobratom za smeh in kratek čas, kranjskim listom pa na znanje! V Ljubljani izhajajoči „Naš List“, ki se je svoje dni zelo vsiljeval koroškim rodoljubnim duhovnikom, je prinesel v svoji 2. let. štev. sledečo iznajdbo: **„Slovenski jezuit proti svobodnemu časopisju.** V Celovcu so imeli 9. t. m. jezuitje bojni shod proti slovenskemu svobodnemu časopisju. Slovence sta zastopala dr. Arnejc in Smolej, ki sta sestavila indeks prepovedanih slovenskih časopisov! Da, da, „Korošec“ jih strašno jezi.“ — Povedati moramo, da pri sestanku (ne bojnem shodu) ni bilo nobenega jezuita, ampak samo kor. slov. duhovniki, združeni v stanovski organizaciji „Sodalitas“. Glavno poročilo je imel gosp. Smodej (ne Smolej!). O slovenskem svobodnem časopisju sploh ni bilo govora. Poročal je le o svetovnem časopisju in na splošno o kolportaži listov. G. Arnejc pa to pot sploh ni poročal. „Kak indeks prepovedanih slovenskih listov“ se še dosedaj pri nas ni sestavil. Če pa nekateri listi na Kranjskem, ki jih „Mir“ ni napadal, ne bodo prenehali z nepotrebnim pikanjem, potem bo pa res potreba, sestaviti kak indeks. Vsem tem listom izjavljamo, da ne potrebujemo od njih nobenih očetovskih nasvetov, ker sami boljše vemo, kje koroške Slovence črevelj žuli in kakšno bodi naše narodno delovanje. Najbolje bo, če se prav nič ne brigajo za našo politiko, ker **oni tudi vbodoče** ne bodo rešili koroških Slovencev. Če nas bodo ubogali, se vsaj s „Koroščem“ vred ne bodo osmešili.

Velika veselica v prid družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Ljubljanski ženski podružnici šentjakobsko-trnovska in šenklavško-frančiškanska sti započeli veliko akcijo za splošno narodno veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda, ki se ima vršiti 2. februarja t. l. Veselica bo nudila, kakor se čuje, prav ljubk, prijeten, domač, nad vse zabaven program, popolnoma v demokratiškem smislu. Ničesar se ne bo pretiravalo. Vsak zaveden narodnjak, vsaka narodna družinica, ki čuti veselje po neprisiljeni zabavi, bo dobro došla in prijazno sprejeta. Toaleta je postranska stvar; pridi, kakor kdo hoče oblečen, čim bolj domačega se bo čutil v tem splošnem narodnem taboru veselja, tem bolj bo pripomogel do zabave in splošnega veselja. Nadejamo se, da združi napovedana veselica ne le okrožje častitih prirediteljic, temveč vse slovensko misleče prebivalstvo ljubljansko pa tudi rodoljube iz vseh slovenskih pokrajin. Rodoljubi, naše geslo naj nam bo: „Na svečnico se snidemo na kongresu v „Narodnem domu“ v Ljubljani“!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da pošilja mnogo častitih rodoljubov razne doneske družbi po poštno ček. položnicah, ne da bi naznanili, kakšen donesek je ta denar. — Ker družba stremi po tem, da se knjigovodstvo vodi kar najvzorneje, mogoče je le takrat pravilna in jasna vknjižba vseh družbinih prispevkov, če se natančni podatki dajejo o poslanih doneskih. Take notice bi bile: „narodni kolek, — računski listki, — nabiralnik št. . . ., — koledar, — narodni davek, — razglednice“ itd., in se naj označijo kar na položnice. S tem bi se prihranilo knjigovodju tudi veliko časa, ker hitro najde konto pošiljatelja! Rodoljubi, prosimo, uvažujte to!

Častiti sobratje! (Koroški slovenski duhovščini.) Lepo vas prosim, da mi pomagate posebno v tem času med koroškimi Slovenci razširiti knjižico „Ples“, ki se naroča v Trstu (Vincenzo Bellini 2. IV.) pri upravništvu „Plesa“ po 70 vin. Z bratskim pozdravom Ivan Tul, prireditelj knjižice.

Izjava. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da je nekdo nadlegoval čč. gospode duhovnike po Koroškem in se je izdajal za nekdanjega člana našega društva, g. Bizjaka, sklicujoč se na njegovo kolokvijsko spričevalo. — Izjavljamo: 1. da se od naših članov kaj takega nikdar ne dogaja; 2. da je g. Bizjak že davno v službi pri železnici; 3. da je lansko leto slično nadlegoval neki gospod člane našega društva in je tudi tupatam zahajal v naše društvo.

Za odbor slov. katol. akad. društva „Zarja“ v Gradcu:

M. Malnerič l. r. tč. predsednik. med. *Arnšek* l. r. tč. tajnik.

Ženske — kandidirajo. Češki socialni demokratje so sklenili, da proglasijo kot kandidate za prihodnje deželnozborske volitve — ženo profesorja dr. Masaryka in ženo bivšega socialnodemokratičnega poslanca Steinerja. Izvoljeni seveda ne morete biti, ker ženske še nimajo ne aktivne, ne pasivne volilne pravice.

Sprejem novega hrvaškega bana v Zagrebu je bil hud udarec za mažarsko vlado. Hrvatje so mirno pričakovali nastopa bana bar. Raucha, ker jim je obljubil marsikatere državnopravne pravice. Zato tudi nihče ni slutil tako hudega odpora pri Hrvatih. Ker pa je novi ban imenoval kot svoje prve dostojanstvenike same nezmožne, politično preživele ljudi, prave izdajalske, Mažarom vdane duše, je v Hrvatih vzkipelo. Ves Zagreb je vstal na noge. Bana so pričakovali na kolodvoru. Žvižgali so, vpili in klicali: „Abzug Rauch!“ Proč ž njim! Zagrebški župan, dr. Amruš, ga ni hotel iti pozdravit in je raje odstopil. Ko se je peljal ban skozi mesto v banovo palačo, je množica obsula njegov voz; metali so proti vozu gnila jajca in kamenje. Policija je bila brez moči. Tako so Hrvati pokazali, da hočejo imeti prav svojega bana, ne pa človeka, ki se jim vsili. Ban je nevzdržljiv. Kaj porečejo Mažari?

Slovaški mučenik. V spominu je še vsem žalostni dogodek v slovaškem kraju Černova, kjer so prelivali slovaški seljaki kri za svoje narodno prepričanje. Tamošnji narodni voditelj, župnik Hlinka, je bil od Ogrov obdolžen hujskanja in zato tudi od svojega škofa od duhovniške službe začasno odstavljen. Hlinka je potoval po Češkem, prišel je tudi na Dunaj in v druge kraje, kjer je kakor kak naroden apostol oznanjal svetu mažarski „evangelij krivice“; povsod, zlasti na Češkem, so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Bil je zaradi političnega hujskanja obsojen in je sedaj zaprt. Češki duhovniki so se zavzeli za blagega, požrtvovalnega slovaškega rodoljuba in so pošiljali zanj na sv. Očeta prošnje. — Sv. Stolica je takoj sklenila poslati rimskega odposlanca na Ogrsko, da preišče na licu mesta, če ni bil morda Hlinka od svojega škofa krivično kaznovan. Slovence to mora razveseliti, ker vidimo, da se Rim poteguje za tlačene Slovane.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Tržne cene v Celovcu

16. januarja 1908 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	22	—	22	33	13	13
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	17	14	18	—	8	65
Oves	17	—	17	42	6	10
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	16	27	16	77	9	75
Repica	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	8	—	8	40	—	—
„ kislo	5	60	8	—	—	—
Slama	5	20	5	80	—	—
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . 1 *kg*	2	40	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	80	1	90	—	—
„ „ surova, 1 „	1	50	1	70	—	—
Svinjska mast . . 1 „	1	80	1	90	—	—
Jajca, 1 par	—	22	—	26	—	—
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	—	—
Kopuni, 1 „	5	—	6	—	—	—
30 *cm* drva, trda, 1 *m*² .	3	60	3	80	—	—
30 „ „ mehka, 1 „ .	3	—	3	40	—	—

Živina	Počrez od	Počrez do	100 kilogramov živevage od	100 kilogramov živevage do	100 kilogramov zaklana od	100 kilogramov zaklana do	Prignalo	Prodalo
	krone							
Voli, pitani . .	—	—	78	80	—	—	2	—
Krave	150	366	—	—	—	—	36	12
Svinje, pitane .	—	—	—	—	120	126	113	96
Praseta, plemena	16	38	—	—	—	—	128	82

Loterijske številke 18. januarja 1908:

Trst 64 12 86 54 69
Linc 55 31 32 14 13

Tiskarna družbe sv. Mohorja
se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastonj in poštnine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Vabilo
k
rednemu občnemu zboru
bekštanjske posojilnice v Ločah,

kateri se bo vršil

na Svečnico, dne 2. februarja 1908, ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Volitev novega ravnateljstva na dve leti.
4. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Vabilo
k
rednemu občnemu zboru
hranilnice in posojilnice v Št. Juriju na Zili,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ki se bode vršil dne 26. januarja 1908 v zadružni pisarni ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1907.
3. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
4. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo
k
letnemu občnemu zboru
posojilnice za župnije Škofiče, Logavas, Št. Ilj in Otok,

kateri se bo vršil na Svečnico dne 2. svečana 1908, ob 3. uri popoldne, v posojilničnih prostorih v Škofičah.

Dnevni red:

Poročilo o vseh točkah letnega računa in njega odobrenje. *Odbor.*

Prodaja lesa!

Iz cerkvenega gozda v Golšovi se proda nekaj **smrekovega** in **borovega lesa**, vmes so tudi **mecesni**, vse skupaj okoli **300 m³** in **bukovega** okoli **120 m³**.

Ponudbe naj se pošljejo do 16. svečana 1908 na **župnijski urad v Žihpoljah** (Maria Rain), kjer se more več zvedeti.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili in okolico, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela svoj

redni občni zbor

dne **2. februarja 1908,** ob 3. uri popoldne, v hranilničnih prostorih v Št. Štefanu na Zili pri „Korperju“.

Dnevi red:

1. Poročilo načelstva o delovanju zadruge v letu 1907.
2. Odobrenje računskega zaključka ter posvetovanje o razdelitvi čistega dobička.
3. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Kovaškega učenca

sprejme pod ugodnimi pogoji takoj **Tomaž Graf,** kovaški mojster v Št Lenartu v Lavantinski dolini na Koroškem.

Pozor! Pozor!

Podpisani priporoča doma žgane pristne pijače, kakor:

Brinjevec	liter po K	2·40
Slivovec, šest let star . . .	„ „ „	2·20
Vinsko žganje (Weingeleger)	„ „ „	1·60
Kislec (Säuerling), sadno žganje	„ „ „	1·40

in pošilja do 5 kilogramov po pošti, večje partije po dogovoru.

Egid Jeglič,
Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Matija Russling
Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glasbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poroštvu za najčistejše uglašenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. **Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojeročno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.**

Učenca,

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj v svojo trgovino

Franc Sadnikar,
trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse št. 8.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. **Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago.** Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja
Peter Wernig,
c. in kr. dvorni založnik v **Borovljah, Koroško.**
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Naznanilo za podrejene podjetnike in akordante!

Pri zidanju Széklerželeznice med Déda-Gyergyószentmiklós potrebujem okoli 20 poštenih podrejenih podjetnikov za delo v kamenolomih, pri od- in dovažanju zemlje in pečin. Kdor želi prevzeti taka dela, naj se prijavi v moji **pisarni v Budimpešti V., József-tér 4.** Delavci morajo začeti z delom deloma takoj, deloma v februarju.

Maksim. Schiffer, dipl. inženir, Budimpešta.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je
Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5·—

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3·60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:
Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi
pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnih drogerijah.

Naznanilo.

Vdano podpisani si usoja slavnemu p. n. občinstvu naznaniti, da je z **dnem 15. januarja 1908** prevzel staro, dobro znano

gostilno na trgu p. d. „pri tigru“

v Velikovcu, in da bode imel tudi mesarijo.

Vsekdar dobro postrežbo zagotavljam.

Jakob Lučounik

dozdaj gostilničar in mesar v „Narodnem domu“ v Velikovcu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.
Denarne vloge obrestujemo po
4 1/2 %
od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.
Zamenjava in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.
Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8·— za komad.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10·— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.